

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003501

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-07-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Червоний Сергій Олександрович

2. Serhii O. Chervonyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 015

Назва наукової спеціальності: Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Теорія і методика професійної підготовки та виробничого менеджменту

Дата захисту: 28-07-2026

Спеціальність за освітою: забезпечення військ (сил)

Місце роботи здобувача: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14522

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35.07, 14.35.09, 14.85.35, 78.21.11

Тема дисертації:

1. Формування управлінської компетентності командирів танкових підрозділів у вищих військових навчальних закладах у процесі професійної підготовки
2. Development of the Managerial Competence of Tank Unit Commanders at Higher Military Educational Institutions during Professional Training

Реферат/анотація:

1. Червоний С. О. Формування управлінської компетентності командирів танкових підрозділів у вищих військових навчальних закладах у процесі професійної підготовки. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 015 «Професійна освіта». – Державний біотехнологічний університет, Харків, 2026. У дисертації вирішено актуальне науково-прикладне завдання теоретичного обґрунтування, розроблення та експериментальної перевірки НАТО-сумісної моделі формування управлінської компетентності майбутніх командирів танкових підрозділів у вищих військових навчальних закладах України. Актуальність дослідження зумовлена повномасштабною агресією російської федерації проти України, високою динамікою сучасних бойових дій, переходом до стандартів НАТО та філософії Mission Command. За таких умов командир танкового підрозділу має швидко оцінювати обстановку, приймати обґрунтовані рішення, організовувати

взаємодію, підтримувати темп операції, забезпечувати психологічну стійкість особового складу та ефективно використовувати цифрові системи управління. Водночас чинні освітні програми й засоби оцінювання лише частково відображають ці вимоги, що зумовлює потребу в інтегрованій компетентнісній моделі, узгодженій із доктринальними документами НАТО та національною нормативною базою. Мета дослідження – теоретично обґрунтувати, розробити та експериментально перевірити модель формування управлінської компетентності командирів танкових підрозділів у процесі професійної підготовки з урахуванням вимог НАТО/РМЕ. У роботі здійснено бібліометричний і теоретико-методологічний аналіз проблеми формування управлінської компетентності військових фахівців та трансформації військової освіти у контексті НАТО/DEEP; конкретизовано сутність, структуру, компонентний і кластерний склад управлінської компетентності командира танкового підрозділу; сформовано її нормативно-доктринальну рамку на основі документів НАТО, національних доктрин, статутів і стандартів вищої військової освіти; розроблено інструментарій діагностики за моделлю компонентів А–F, експертними рубриками та рівнями сформованості; спроектовано й реалізовано експериментальну програму; проведено порівняльний аналіз результатів контрольної та експериментальної груп; підготовлено рекомендації й дорожню карту впровадження моделі у практику ВВНЗ і систему РМЕ. Наукова новизна полягає в тому, що вперше теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено НАТО-сумісну модель формування управлінської компетентності командирів танкових підрозділів. На основі аналізу міжнародних документів НАТО/DEEP, AJP, Bi-SC 075-007, AAP-06 та національних нормативних актів побудовано нормативно-доктринальну рамку цієї компетентності. Теоретично обґрунтовано педагогічні умови, що забезпечують взаємозв'язок когнітивно-рефлексивного, професійно-практичного, психофізичного та лідерського компонентів. Уточнено компонентно-кластерну модель управлінської компетентності командира в координатах Mission Command і компетентнісного підходу до професійної військової освіти. Удосконалено діагностику компетентності курсантів шляхом поєднання експертного оцінювання, рівневих шкал, радарних профілів та інтегрального індексу $\Sigma(A-F)$. Подальшого розвитку набули положення теорії професійної освіти щодо проектування результатів навчання й засобів їх оцінювання на основі посадових дій, визначених тактичними статутами. Практичне значення результатів полягає у розробленні та впровадженні моделі формування управлінської компетентності молодших командирів танкових підрозділів, інтегрованої в освітньо-професійну програму за спеціальністю 253 «Військове управління (за видами збройних сил)». Створено пакет навчально-методичного забезпечення, що охоплює модульні програми, сценарії тактичних ігор і міні-КШВ, шаблони OPORD/FRAGO, форми AAR, рубрики оцінювання, зразки курсових робіт і портфоліо компетентностей. Запропоновано інструменти моніторингу, придатні для використання у ВВНЗ, центрах підготовки та перепідготовки офіцерів, системі післядипломної військової освіти й під час зовнішнього оцінювання якості освітніх програм. Результати дослідження впроваджено в освітній процес окремих вищих військових навчальних закладів і використано при оновленні програм підготовки військових фахівців тактичного рівня. Узагальнені положення дисертації можуть бути використані науково-педагогічними працівниками, органами військового управління, центрами підвищення кваліфікації, курсантами, слухачами, командирами танкових підрозділів і науковцями у галузі педагогіки, психології та військової науки.

2. Chervonyi S. O. Formation of Managerial Competence of Tank Unit Commanders in Higher Military Educational Institutions during Professional Training. – Qualifying scientific work submitted as a manuscript. The dissertation addresses an important scientific and applied problem concerning the theoretical substantiation, development, and experimental verification of a NATO-compatible model for forming the managerial competence of future tank unit commanders in higher military educational institutions of Ukraine. The relevance of the study is determined by the full-scale aggression of the Russian Federation against Ukraine, the highly dynamic nature of modern warfare, the transition to NATO standards, and the implementation of the Mission Command philosophy. Under these conditions, a tank unit commander must be able to assess the operational situation rapidly, make well-grounded decisions, organize interaction, maintain the tempo of operations, ensure the psychological resilience of personnel, and effectively use digital command-and-control systems. At the same time, current educational

programmes and assessment tools only partially reflect these requirements, which creates a need for an integrated competency-based model aligned with NATO doctrinal documents and the national regulatory framework. The purpose of the study is to theoretically substantiate, develop, and experimentally verify a model for forming the managerial competence of tank unit commanders during professional training, taking into account NATO/PME requirements. The dissertation provides a bibliometric and theoretical-methodological analysis of the formation of managerial competence among military professionals and the transformation of military education in the context of NATO/DEEP. It specifies the essence, structure, component composition, and cluster composition of the managerial competence of a tank unit commander. A regulatory and doctrinal framework for this competence has been developed on the basis of NATO documents, national doctrines, military regulations, and higher military education standards. Diagnostic tools have been designed using an A–F component model, expert assessment rubrics, and levels of competence formation. An experimental training programme has been developed and implemented, the results of the control and experimental groups have been comparatively analysed, and recommendations and a roadmap for introducing the model into higher military educational institutions and the PME system have been prepared. The scientific novelty of the study lies in the fact that, for the first time, a NATO-compatible model for forming the managerial competence of tank unit commanders has been theoretically substantiated, developed, and experimentally verified. On the basis of an analysis of international NATO/DEEP, AJP, Bi-SC 075-007, and AAP-06 documents, as well as national regulatory acts, a regulatory and doctrinal framework for this competence has been constructed. The pedagogical conditions ensuring the interconnection of the cognitive-reflective, professional-practical, psychophysical, and leadership components have been theoretically substantiated. The component-cluster model of commanders' managerial competence within the framework of Mission Command and the competency-based approach to professional military education has been clarified. The diagnosis of cadets' competence has been improved by combining expert assessment, level-based scales, radar profiles, and the integrated $\alpha(A-F)$ index. Theoretical provisions of vocational education concerning the design of learning outcomes and assessment tools based on official duties defined in tactical regulations have been further developed. The practical significance of the results lies in the development and implementation of a model for forming the managerial competence of junior tank unit commanders, integrated into the educational and professional programme in specialty 253 "Military Management by Branches of the Armed Forces". A package of educational and methodological materials has been created, including modular programmes, scenarios for tactical games and mini command-and-staff exercises, OPORD/FRAGO templates, AAR forms, assessment rubrics, sample course papers, and competence portfolios. Monitoring tools have been proposed for use in higher military educational institutions, officer training and retraining centres, the postgraduate military education system, and the external evaluation of the quality of educational programmes. The research results have been introduced into the educational process of selected higher military educational institutions and used in updating training programmes for tactical-level military professionals.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0122U201108, 0123U101715

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Nagayev V., Moisieieva N., Novikova V., Mitiasheva T., Chervonyi S. Enhancing the quality of engineering personnel training through management competence development. *Advanced Manufacturing Processes VI. Interpartner 2024. Lecture Notes in Mechanical Engineering*. Springer, Cham, 2024. P. 836-847.
- Nagayev V., Sahachko Y., Nagayeva G., Chervonyi, S., Beznos Y. Motivation principles of self-management in the professional training of engineers under the conditions of forming the creative competence. *Advances in Design, Simulation and Manufacturing VII. DSMIE 2024. Lecture Notes in Mechanical Engineering*. Springer, Cham, 2024. P. 521-530.
- Червоний С. О. Теоретичні підходи та концептуальна модель формування управлінської компетентності командирів танкових підрозділів (узгоджена зі стандартами НАТО). *Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка». Серія «Психологія. Серія «Медицина»*. 2026. № 1(59). С. 1839- 1852.
- Нагаєв В. М., Сагачко Ю. М., Міненко С. І., Червоний С. О. Формування управлінської компетентності та лідерських якостей менеджерів засобами цифрових технологій. *Перспективи та інновації науки: журнал. Серія «Педагогіка». Серія «Психологія». Серія «Медицина»*. № 1(59) 2026. С. 1162- 1175.
- Червоний С.О. Методологічні засади формування управлінської компетентності командирів танкових підрозділів у професійній підготовці: культурологічний аспект. *Вісник науки та освіти*. 2025. № 11(41). С. 3227-3240
- Нагаєв В., Червоний С., Палевич С., Божко, С., Ткачук О. Експериментальна перевірка моделі формування управлінської компетентності майбутніх командирів підрозділів у логіці філософії Mission Command НАТО. *Педагогічна Академія: наукові записки*. № 25. 2025.
- Нагаєв В., Червоний С., Безнос Є. Цифрові засади формування управлінської компетентності менеджерів: технологічний аспект. *Transformacje cyfrowe i technologie innowacyjne w ekonomii [wydanie elektroniczne]: zbiór materiałów Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej Konferencji Internetowej, Łomża – Charków, 14-15.03.2024 r. Łomża: Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych 8 w Łomży; Charków: PISzW «Charkowski Uniwersytet Technologiczny «SHAG», Ukraina. Wydawnictwo: MANS w Łomży, Część 2. 2024. Part 2. P. 72-81. DOI: 10.58246/ITOM5383*
- Makogon H., Bakatova K., Chervonyi S., Lytvyn A. Pedagogical sciences. Innovative approaches to create pedagogical and psychological conditions for interactive learning in a non-linguistic university. *Scientific advances and innovative approaches: VIII International scientific and practical conference, January 11-12, 2024, Tokyo. Japan, 2024. P. 53-55. DOI: 10.5281/zenodo.10524916*
- Червоний С. О. Комунікація як складова управлінської компетентності командирів танкових підрозділів. *Актуальні питання сучасного соціогуманітарного знання: матеріали IX Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції студентів і молодих вчених (м. Харків, 30 листопада 2023 р.)*. Харків: ДБТУ, 2023. С. 27-29
- Червоний С. О. Проблемні аспекти формування управлінської компетентності командирів танкових підрозділів у професійній підготовці. *Цифрова трансформація професійної підготовки фахівців в умовах застосування SMART- освітніх технологій: стан, проблеми, перспективи: матеріали Всеукраїнської науково- методичної конференції (м. Харків, 29-30 листопада 2023 року)*. Харків: КП «Міська друкарня», 2023. С. 231-235
- Червоний С. О., Безнос Є. О., Яблонський С. Є. Інноваційні підходи до формування управлінської компетентності менеджера в умовах цифрових трансформацій. *Механізми забезпечення сталого розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід: матеріали VI Міжнародної науково- практичної конференції (м. Харків, 10 жовтня 2025 р.)*. Харків: ДБТУ, 2025. С. 327-329.
- Червоний С. О. Використання інтерактивних тривимірних візуалізацій при формуванні управлінської компетентності командирів танкових підрозділів. *Освітні інновації в умовах цифрових трансформацій професійної підготовки фахівців: матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Харків, 9-12 грудня 2024 року)*. Харків: Комунальне підприємство «Міська друкарня», 2024. С. 177-184.
- Нагаєв В. М., Кускова С. В., Червоний С. О., Безнос О. Є. Технологічне забезпечення цифровізації on-line навчання в процесі формування управлінської компетентності менеджерів. *Модернізація вищої освіти*

та забезпечення якості освітньої діяльності в умовах європейської інтеграції: матеріали Міжнародної науково-методичної конференції (м. Харків, 18 жовтня 2024 р.). Харків: ДБТУ, 2024. С. 424-427.

- Яблонський С. Є., Вашечко С. С., Червоний С. О. Управлінська компетентність менеджера як генеза кадрової політики. Механізми забезпечення сталого розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 01 листопада 2024 р.). Харків: ДБТУ, 2024. С. 316-319.
- Червоний С.О. Методологічні засади формування управлінської компетентності командирів танкових підрозділів в умовах професійної підготовки. Актуальні проблеми формування творчого потенціалу майбутніх фахівців в умовах цифрової педагогіки: матеріали Всеукраїнської науково- методичної конференції (м. Харків, 4 грудня 2025 року). Харків: Комунальне підприємство «Міська друкарня», 2025. С. 156-158.
- Chervonyi Sergii, Nagayev Viktor. Formation of intercultural communicative competence of managers of foreign economic activities in the on-line learning system. Learning Teaching: European studies. learning and teaching in the world of technologies: Conference Proceedings of IV International Scientific & Practical Conference (Kharkiv, Ukraine; Cluj-Napoca, Romania) November 12, 2025. S. 123-124.
- Нагаев В. М., Богомоллова К. С., Яблонський С. О., Вашечко С. С., Червоний С. О. Мотиваційні засади формування управлінської компетентності менеджерів аграрних підприємств: організаційно- культурологічний аспект. Успіхи і досягнення у науці. Серія: Управління та адміністрування. 2025. № 5 (15). С. 884-898. DOI: 10.52058/3041-1254-2025-5(15)-884-898.
- Nagayev V., Chervonyi S., Beznos Y. Formation of managerial competence of specialists through digital educational communication. Innovation-driven development in education, digital economy, and applied technologies: Monograph. Copyright by Academy of Silesia, Katowice, Poland. 2025. S. 44-50. DOI: 10.54264/M055
- Червоний С. О. Формування управлінської компетентності керівника підрозділу – прийняття рішень, комунікація, саморегуляція, цифрові інструменти: Спецкурс з дисципліни «Комунікативний менеджмент» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності 073 (D3) «Менеджмент» / Держ. біотехн. ун-т. – Харків: ДБТУ, 2026. 26 с.
- Червоний С.О. Моделювання кейс-ситуацій з формування, розвитку та діагностики управлінських і комунікативних навичок менеджера: Симуляційний практикум з дисципліни «Управління конфліктами та комунікаціями» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності 073 (D3) «Менеджмент» / Держ. біотехн. ун-т. Харків: ДБТУ, 2026. 32 с.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U201108, 0123U101715

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нагаев Віктор Михайлович

2. Viktor M. Nagayev

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3130-6112

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федоренко Олена Іванівна

2. Olena I. Fedorenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4948-9524

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57217488445>

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сопівник Руслан Васильович

2. Ruslan V. Sopivnyk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7446-9707

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данченко Ірина Олексіївна

2. Iryna O. Danchenko

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пономарьова Марина Сергіївна

2. Maryna Ponomarova

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8463-821X

Додаткова інформація: webofscience.com/wos/author/rid/R-3794-2016;

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57731588500>; <https://sciprofiles.com/profile/2898294>

Повне найменування юридичної особи: Державний біотехнологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44234755

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Дроздова Ірина Петрівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Дроздова Ірина Петрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Міненко Софія Іванівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна